

Skolens egen evaluering, skoleåret 2013/14

- Fagdage - endelig evaluering
- Klasse- og Fællesmøder
- Års- og projektopgave
- Fortælling
- Kommunikation med forældre
- Religion
- Historie
- Samfundsfag
- Natur & Teknik (NATEK)
- Biologi
- Geografi
- Musik

Evalueringerne 'Klasse- og Fællesmøder', 'Års- og projektopgave' samt 'Fortælling' er evalueret ud fra vores 'ARTEFAKT'-model. Denne er beskrevet i ['Skolens evalueringsmodel 2008 og 2009'](#) – se denne.

Fagene er ændret i beskrivelserne på hjemmesiden som beskrevet i det følgende, og den tidligere beskrivelse er arkiveret.

Endelig evaluering af FAGDAGE – jf. sidste års evluering:

Overordnet er vi enige om, at evalueringen fra sidste år er dækkende for, hvad der er at sige om vores fagdage. Der er enkelte formuleringer, vi gerne vil have ændret, ligesom noget af teksten skal bortfalde. Den kommer således til at se ud som følger:

”Fagdagene er en gave til både børn og voksne fra 1. til og med 9. klasse.

De er en fantastisk mulighed for enten at arbejde tværfagligt eller ved at fordybe sig i det enkelte fag. Det faglige, det kreative, det sociale og det personlige går lettere op i en højere enhed. At få billedkunst ind sammen med forskellige fag giver et godt flow. Dagene giver god tid og ro til fordybelse.

I fagene samfundsfag, historie og religion er dagene også rigtig gode. Dagene bliver alsidige, man får mange vinkler på emnet, og der er tid til debat og stillingtagen. I geo/bio samt NATEK er der bedre plads til det eksperimenterende og undersøgende, hvilket højner fagligheden væsentligt.

En anden gevinst er, at vi voksne kommer mere rundt i afdelingerne. Det giver mere og bedre sparring om børnene, og samarbejdet i andre konstellationer er godt for samarbejdet.

At planlægge til fagdagene er dejligt anderledes. Man har mulighed for at tænke bredt, tværfagligt, musik og kreativt, eller man har mulighed for at gå i dybden med det enkelte fags faglighed.

For børn med vanskeligheder med opmærksomhed og struktur gælder det, at de skal forberedes vældig godt. Bliver de det, og bliver de guidet igennem skiftene, trives de godt. Specielt når vi er ude, får de meget ud af det. Der er mere rum.

At vi har fagdage torsdag-fredag, gør mandag til onsdag meget 'massive'. Det er en af bagdelene, men det opvejes af det positive i fagdage. Børnehaveklassen fortsætter med deres emner og nyder tiden uden afbræk. De deltager i de fagdage, der passer ind og giver mening for dem.

Eleverne er glade for fagdage. De nyder roen, fordybelsen og det, at der sker noget anderledes og mere sammenhængende. De synes, de er veltilrettelagte og fyldt med spændende undervisning. Speciel begejstrede er de for at komme 'ud af huset'."

Klasse- & Fællesmøder

ARTEFAKT:

Vi holder ugentligt fastlagte klasse- og fællesmøder.

BEGRUNDELSER:

- Vores elever skal være fortrolige med demokratiske processer, så dei livet efter grundskolen naturligt vil kunne indgå, leve og begå sig i demokratisk fællesskaber.

GRUNDLÆGGENDE ANTAGELSER:

- At børnene gennem øvelsen i demokratiske processer og procedurer, samt mødet med, hvilke beslutninger, der er demokratiske, og hvilke ting, der er fastlagte, vil opnå en klar bevidsthed om, hvordan de manøvrerer i et demokratisk fællesskab.

MÅLSÆTNING/VEDTÆGTER:

Fra 'Principper for skole og undervisning' - afsnittene:

- 'Et forpligtende fællesskab'
- 'Et folkeligt initiativ i et frit folkestyre'.

Fra vedtægterne:

- At fremme kulturelt demokrati ved støtte af mangfoldigheden og at skabe en skolehverdag, der bygger på medbestemmelse og medansvar, åndsfrihed og ligeværd.

Hvordan passer det med virkeligheden?

Børnehaveklasse:

Alt er nyt, og det er helt fra bunden:

- Hvad er et klassemøde?
- Hvad er en dagsorden?
- Hvad hedder mit punkt? Hvilken 'overskrift' kan jeg give det, jeg gerne vil tage op?

Det sidste er det mest vanskelige, og der går som regel ind til jul, inden de små har fundet ud af 'mekanikken' i det.

Lillehuset:

I Lillehuset handler det meget om strukturen:

- Hvordan fungerer et klassemøde?
- Hvem taler og hvornår?
- Hvordan opnår man taleret?
- Hvordan taler man til hinanden?

Der går som regel indtil jul, før 1. klasse tager punkter op.

Mellemklassen:

I Mellemklassen er de blevet gode til at tage ting op, og 'øvelsen' er, at få børnene lært, hvilke ting de faktisk har indflydelse på bliver gennemført, og hvilke der ikke hører hjemme under den demokratiske proces.

- Hvilke ansvar kan og skal de selv tage?
- Med ansvar følger frihed.
- Det er også en øvelse for de voksne i ikke at 'slå den demokratiske proces ihjel'; de skal anerkendes og lyttes til, og de skal øves i at argumentere.

Storeklassen:

I Storeklassen er det meget svingende, hvor mange punkter eleverne har på dagsordenen. Oftest er det punkter omkring opstramning af fælles aftaler, såsom frikvarterer og oprydning.

I Storeklassen er det øvelsen at få eleverne til at tage ansvaret for processen og forstå, at det er på klasse mødet, at ting vedrørende fællesskabet (os alle) bringes på bane og ikke bagefter i 'små udvalgte fraktioner'. Ligeledes er det øvelsen at forstå, at de på klasse mødet vedtagne beslutninger er det, der gælder og skal gennemføres i 'det virkelige liv'.

Fællesmødet – for alle på skolen:

På Fællesmødet har vi nogle 'små', der melder sig ud af fællesskabet ved at sætte sig 'til skue' midt ude på gulvet. Vi vil forsøge at få dem ind i kredsen fremover.

Det er meget tydeligt, at Fællesmødet (som eksemplarisk ramme for en demokratisk proces) fungerer, når Storeklassen og Mellemklassen debatterer om fx aftaler for frikvartererne (eller om frikvartersaktiviteter i det hele taget), og at de samtidigt formår at holde sig indenfor den udstukne ramme/struktur.

Konklusion:

Det er vores konklusion, at både klasse møde og Fællesmøde fungerer efter hensigten, og at sidegevinsten er, at de samtidigt understøtter ligestilling mellem børn/voksne, store/små, når alle tør tage ordet.

Års- og projektopgave

ARTEFAKT:

Hvert år skriver hver elev fra 0.-6. klasse en "Årsopgave", og 7.-8. klasse har projektuge (- sammen med 9. klasse).

BEGRUNDELSER:

- At det ruste dem til projektopgaven i 9. klasse, samt støtte dem til større opgaveskrivninger.
- At det pirrer deres nysgerrighed og lyst til at opsøge viden om noget.
- At de kommer til at kunne fordybe sig.
- At de bliver stærke i at stille sig op med en personlig dagsorden overfor tilhørere.

GRUNDLÆGGENDE ANTAGELSER:

- At jo flere gange man gør tingene, desto bedre bliver man til det, jo grundigere bliver arbejdet, og jo mere automatiseret bliver processen.
- At de lærer at fordybe sig, på trods af en travl og hektisk hverdag.
- De discipliner, der indeholdes i årsopgaven, bærer til de kompetencer der er brug for også ud over grundskolelivet.

- At de, når de oplever glæde ved at fordybe sig, og komme i 'flow' omkring det, de arbejder med, styrker det deres læringslyst samt nysgerrigheden for deres omverden.
- At det gør eleverne klogere på sig selv at være i processer, hvor de oplever frustration undervejs, men hvor de kommer igennem det.

MÅLSÆTNING/VEDTÆGTER:

- At give børnene mulighed for at tilegne sig kundskaber, læringskompetencer og færdigheder.
- At give børnene udfoldelsesmuligheder, der giver dem lyst til at lære at fordybe sig.

Hvordan passer det med virkeligheden?

Lillehuset:

Det er en udfordring, hvordan vi kan understøtte, at det er FEDT at skrive årsopgave, og at eleverne bliver 'pirrede' til nysgerrighed. Vi skal til stadighed tilstræbe den optimale balance mellem 'struktur' og 'fordybelse & fantasi'. Det kan være svært at forklare forældrene, så de tager det på sig, hvad der er hensigtsmæssigt at gøre undervejs i processen. Vi vil på klasseforældremødet forsøge at gøre dem motiverede til at se det læringsfællesskab, de kan have sammen med deres barn undervejs. Vi er en lektiefri skole og årsopgaven kan give et fantastisk indblik i, hvad ens barn faktisk kan, samt hvordan det arbejder. Processen er også en enestående chance for at få prøvet egen og barnets vedholdenhed samt frustrationstærskel af.

Mellemklassen:

Årsopgave i Mellemklassen spænder vidt. Fra ren afskrift og ingen forældreopbakning derhjemme til alternative problemløsninger, flotte opgaver og stor forældreopbakning. Det er i det mellemstadium, vi bevæger os, og de fleste i Mellemklassen når derhen, hvor de laver deres opgave på egen hånd med mindre støtte fra forældrene. Det er målet i forhold til Storeklassen, hvor de skal være klar til at arbejde på egen hånd med læreren som vejleder og sparringspartner. Udfordringen er stadigvæk at bibringe forældrene den rette forståelse af opgavens vigtighed, samt hensigtsmæssige strategier for opbakning til opgaveskrivningen. Vi vil på klasseforældremødet fortsætte dette arbejde.

Storeklassen:

Når eleverne kommer i Storeklassen, bliver det tydeligt, hvor meget der er eller ikke er blevet arbejdet med opgaveformen i årene op til, – specielt når det drejer sig om formalia omkring opgaveskrivningen, omkring tilegnelse af viden samt omkring fremlæggelsen. De fleste når i løbet af de 3 år i Storeklassen derhen, hvor det er reelt problemorienteret projektarbejde, de laver. Enkelte når ganske enkelt ikke så langt i deres kognitive udvikling, at de er i stand til at tænke abstrakt på det niveau, der lægges op til i målene for projektopgaveskrivningen i 9. klasse. Vores mål er i den sammenhæng, at de ikke mister modet på selve metoden og arbejdsformen, da vi ved, de møder den senere på ungdomsuddannelserne. Det er vigtigt, de bevarer troen på de ting, de faktisk *kan*.

(Skriftlig) Kommunikation med forældrene

Det sker jævnligt, at forældre spørger ind til ting, som vi ved, vi har kommunikeret ud på fx hjemmesiden, eller som tilkendegiver, at de ikke lige har fået læst Husk.

Når vi skal evaluere 'kommunikation med forældre', mener vi, at det kan evalueres ud fra i hvert fald to spørgsmål:

Skal målet for kommunikationen være, at vi kan 'fralægge' os ansvaret for, hvorvidt vi har kommunikeret informationerne ud, eller er det vores mål, at så mange som muligt faktisk får informationerne, uden at vi skal bruge for meget tid på kommunikationsdelen (- idet det så vil gå fra vores kerneydelser)? Vi mener, det sidste er det vigtigste.

Vi er også enige om, at vi (i vores regi)definerer kommunikation af fra, at det er en informationsudveksling imellem 2 parter, og at en vellykket kommunikation således kræver engagement og aktivitet fra begge parter.

Jf. ovenstående nytter det derfor ikke, at vi blot digitaliserer al information, da vi ved, at det ikke nødvendigvis afhjælper problemstillingen. Vi kan også herved risikere, at vi ikke får alt sendt ud, da det vil kræve en tidsrøvende omlægning af vores praksis og nemt kan smutte i en travl hverdag. Vi må således gøre det tydeligt for forældrene, hvad vi forventer, samt på hvilken baggrund, vi forventer det.

Vi har følgende 'platforme' at kommunikere på:

- HUSK – den månedlige skrivelse, der kan rekvireres i både papirudgave eller som mail.
- Hjemmesiden, hvor alt overordnet information kan findes.
- Facebook - den officielle og den 'lukkede' for forældre på facebook.
- Google+ - som til dels bruges i undervisningen i Storeklassen.
- Mail
- Telefon/SMS
- Det personlige fremmøde.

Det er mange!

For at effektivisere kommunikationen, er vi blevet enige om, at samle 'officielle udmeldinger/informationer' til at blive kommunikeret fra to af dem, nemlig enten HUSK og/eller hjemmesiden. **Det betyder, at forældre skal kunne finde oplysninger for, hvad de har brug for, et af de to steder.**

Dette vil vi tydeliggøre på forældremøder, på hjemmesiden & i HUSK.

Desuden skal redaktøren af Husk være opmærksom på hver gang at få lavet en oversigt over 'vigtige datoer' for at lette overblikket i informationsstrømmen i dagligdagen.

Endelig konklusion:

Vi ved, at misforståelser, og 'huller' i kommunikationen er én af de 'opvaske, der kommer igen'. Vi kan aldrig helt gardere os imod, at ikke alle får al vigtig information med, men vi kan gøre vores bedste – hvilket er beskrevet i ovenstående.

Fortælling

ARTEFAKT

Vi har fortælling en gang om ugen samt i morgensang, og hvor det i øvrigt falder naturligt i formidling af et stof.

BEGRUNDELSER

- Vores børn skal kunne lytte og være fokuserede på dette over lidt længere tid af gangen.
- Vi vil gøre deres egen verden større gennem de store fortællinger – som deres eget læseniveau og læse kompetencer ikke nødvendigvis rækker til.
- At vi vil stimulere deres historiske og globale bevidsthed.
- At vi vil give dem indsigt i normer og værdier fra hele verden (og op gennem tiderne) i forhold til deres egen verden.

GRUNDLÆGGENDE ANTAGELSER

- At børnene i fortællingen kan spejle deres egen virkelighed, og at fortællingen derved bliver et væsentligt element i deres personlige dannelse.

MÅLSÆTNING/VEDTÆGTER:

- At skabe fællesværdier, sætte grænser for det uacceptable, skabe begreber til forståelse og analyse, der giver baggrund for kritisk stillingtagen og handling.
- At give børnene mulighed for at være del af forpligtende fællesskaber og lære at tage ansvar for både sig selv og andre.
- At give børnene oplevelser, der taler til både intellekt, følelser, krop og sind.
- At fremme kulturelt demokrati ved støtte af mangfoldigheden og at skabe en skole hverdag, der bygger på medbestemmelse og medansvar, åndsfrihed og ligeværd.

Hvordan passer det med virkeligheden?

- Fortælling krævet meget forberedelse, så den enkelte fortæller har 3-5-gange i streg.
- Vi oplever alle, at fortællingen kan skabe det 'rum', hvor alle er i stand til at være i ro og stilhed mens der fortælles.
- Det kan godt være de ikke lytter aktivt, men de acceptere "rummet" og rammerne.
- Det tager pres af 'forpligtelsen' til at komme rundt om fortællingerne til morgensang.
- Vi kommer rundt om nogle ting, emner og begivenheder som vi ikke kan "skemalægge" og som der ikke er "tid til" i den normale undervisning.
- Som fortæller er det let at blive engageret, fordi vi stort set kan vælge fra et stof, der også er nærværende for os selv.

Religion

Følgende føjes til beskrivelse af faget Religion i 2014

(Med **rødt = ændring i beskrivelsen**, med **blåt tilføjet = opfølgingsplan**):

"Fra og med **Storeklassen har vi ændret, så undervisningen i (bl.a.)religion foregår på** to sammenhængende dage, tre gange, i løbet af skoleåret. Dette muliggør en faglig fordybelse i de emner, der arbejdes med, - en fordybelse, som ikke kan opnås ved at "almindelig" undervisning."

Vi finder, at vi i faget kristendom lever op til de beskrevne mål med undervisningen.

Dog har vi i indeværende år ønsket at opgradere fortællingen i indskolingen, således at der blev skemalagt en ugentlig fortællertime, hvor der blandt andet er blevet fortalt bibelske fortællinger.

Historie

Følgende ændres og føjes til beskrivelse af faget Historie i 2014

(Med **rødt = ændring i beskrivelsen**):

"Fra og med **Storeklassen har vi ændret, så undervisningen i (bl.a.)historie foregår på** to sammenhængende dage, tre gange, i løbet af skoleåret. Dette muliggør en faglig fordybelse i de emner, der arbejdes med, - en fordybelse, som ikke kan opnås ved at "almindelig" undervisning."

Ved gennemgang formål for faget kan vi konstatere, at vi i vores undervisning i det store og hele lever op til det skrevne. Vi vurderer, at delmålene visse steder er højt sat i forhold til, hvad man kan forvente af elever i alderen 14-15 år.

Vi mener, at den historiske bevidsthed er det bedste, vi kan give dem med i deres videre liv, og at de med en god basis heri, senere hen i deres uddannelses vil være i stand til at kunne indfri de nævnte mål, hvis det bliver dem påkrævet.

Samfundsfag

Følgende føjes til faget Samfundsfag i 2014

(Med **rødt** = ændring i beskrivelsen, med **blåt tilføjet** = opfølgingsplan):

"Fra og med **Storeklassen har vi ændret, så undervisningen i (bl.a.)samfundsfag foregår på to sammenhængende dage, tre gange, i løbet af skoleåret.** Dette muliggør en faglig fordybelse i de emner, der arbejdes med, - en fordybelse, som ikke kan opnås ved at "almindelig" undervisning."

I det store og hele har undervisningen svaret til målene. Dog har vi ikke haft nok fokus på "menneske og natur".

Vi vil i det kommende skoleår tilrettelægge undervisningen, således at dette bliver inddraget.

NATEK

Følgende føjes til faget Natur/teknik i 2014

(Med **blåt tilføjet** = opfølgingsplan):

"Efter 6. klasse

Ved gennemgang af både formål og delmål kan vi konstatere, at vi i vores undervisning i det store og hele lever op til det skrevne.

Vi har dog i de seneste år ikke været så gode til at komme ud af huset i natur/teknikundervisningen. *Det vil vi råde bod på ved at indlægge nogle flere ekskursioner i undervisningen.*

Der bliver i dag stillet større og større krav til elevernes anvendelse af It i undervisningen, vi har i natur/teknik anvendt It til informationssøgning, men vi har ikke været gode til at benytte det til præsentationer. *Vi vil fremover forlange, at eleverne ved visse emner benytter It til præsentation af deres arbejde.*

Biologi:

Følgende føjes til faget biologi i 2014

(Med **blåt tilføjet** = opfølgingsplan):

"Efter 9. klasse:

Ved gennemgang af både formål og delmål kan vi konstatere, at vi i vores undervisning i det store og hele lever op til det skrevne.

Vi må dog konstatere at undervisningen kun i ringe grad er baseret på elevernes egne undersøgelser. *Det vil vi råde bod på ved i højere grad at inddrage forsøg i undervisningen."*

Geografi

Følgende føjes til faget geografi i 2014

(Med **blåt tilføjet** = opfølgingsplan):

”Efter 9. klasse

Ved gennemgang af både formål og delmål kan vi konstatere, at vi i vores undervisning i det store og hele lever op til det skrevne.

Vi må dog konstatere, at undervisningen omkring ”kultur og levevilkår”, godt kan have større fokus. *Det vil vi råde bod på ved næste år at planlægge et emne der har særlig fokus på hvordan geografiske vilkår kan være årsag til konflikter.*

Eleverne benytter ofte It i undervisningen til indsamling af information og til præsentation af projekter, men de kan godt blive bedre til at bearbejde de geografiske oplysninger og fremstille grafiske afbildninger. *Vi vil forsøge at have større fokus på, hvordan de bearbejder de oplysninger de finder og på at fremstille grafiske afbildninger.”*

Musik

Følgende føjes til faget Musik i 2014

(Med **rødt** = ændring i beskrivelsen, med **blåt tilføjet** = opfølgingsplan):

”Vi har desværre ikke nogen musiklærer på Friskolen (2014), men..

- Vi synger hver dag til morgensang - en gang i ugen med klaver til.
- En periode i indeværende år stod 2 forældre for et kor i fritiden – primært for mellemklassen.
- En forælder har taget en ugentlig musikundervisning i Mellemklassen i indeværende år.
- En ugentlig musikhistorietime i Mellemklassen i indeværende halvår.
- I Lillehuset arbejdes der ugentligt med børnesange og populærmusik, rytme, rim og remser.

Vi tilstræber at kompensere ved også fremover at komme ud af huset til musikalske arrangementer, når vi kan - fx Tønder Festival og klassiske arrangementer (m. Sønderjyllands Symfoniorkester) i Mellemklassen.

Vi mener **derfor ikke**, at vores undervisning **(pt) helt** leder frem til folkeskolens slutmål for faget Musik. *(Det er klart, at en musiklærer står meget højt på vores ønskeliste på kompetencelisten i evt. søgning af kommende kolleger.)”*